

Najradšej by všetko predali doma

V produkcií slepačích vajec je Slovensko dlhodobo sebestačné, v roku 2016 sa sebestačnosť v produkcií vajec dostala na úroveň 105 %. Je predpoklad, že tak to bude aj v roku 2017. Napriek tomu sme aj na našom trhu v posledných týždňoch zaznamenali výpadky v ponuke vajec a následný rast ich cien. Spôsobila to fipronilová kauza v Holandsku a likvidácia miliónov kusov nosníc, kvôli čomu bol nedostatok vajec v západnej Európe.

„Hoci Slovensko má v produkcií konzumných vajec nadprodukciu, na domácom trhu dokážu výrobcovia uplatniť iba 75 %. O ostatné vajcia obchodné reťazce nemali záujem, pretože uprednostňovali neraz k slovenskému sortimentu lacný dovoz najmä malých vajec veľkostnej triedy S v zahraničí nepredajných. Preto pre viac ako štvrtinu vajec boli nútení slovenskí producenti počas roka hľadať odbyt v zahraničí. Kedže tam mali uzavorené zmluvy, plnili ich aj v tomto napätom období. A tak obchodné reťazce na Slovensku, ktoré počas roka uprednostnili dovozy pred domácimi vajcami, mali od konca októbra problémy,“ povedal na tlačovej besede riaditeľ ÚHS Daniel Molnár.

Problém bol zaznamenaný aj v stravovacích zariadeniach napoklko do mnohých z nich distribútori dovážali lacné vajcia zo zahraničia. Kedže nastal nedostatok lacných vajec v rámci EÚ, začali prevádzkovatelia nakupovať vo velkom v maloobchodnej sieti, čo sa takisto, spolu s panikou medzi spotrebiteľmi, ktorí v nebývalých množstvách skupovali vajcia, podpísalo pod krátkodobé lokálne výpadky v zásobovaní obchodov.

Aj napriek všetkým týmto vplyvom sa slovenskí hydinári snažili zásobiť najmä domáci trh. O tom, za akú cenu vajíčka spotrebiteľia kupujú, o tom rozhoduje obchod.

V súčasnej dobe je už situácia na slovenskom trhu stabilizovaná. Dostatok vajec sa nachádza na pulchoch všetkých obchodných reťazcov, rovnako aj u producentov vajec. Rovnako aj cena vajec je v posledných týždňoch už stabilizovaná a ďalej nerastie.

„Predísť tejto nepriaznivej situácii v budúcnosti by bolo možné viacerými spôsobmi. V prípade ak by bolo na pultoch a v stravovacích zariadeniach takmer 100 % slovenských vajec, nenastal by na trhu žiadny vypuklý nedostatok. Situácia by bola u nás rovnaká ako v susednom Rakúsku, kde v obchodoch predávajú vajcia takmer výlučne od domáčich producentov. Preto vajec mali po celý čas dostatok, ceny naznamenali iba mierny nárast aj z dôvodu, že tieto sú pre producentov dlhodobo priaznivé a podstatne vyššie ako boli v SR,“ zdôrezmil D. Molnár.

Ako povedal riaditeľ spoločnosti Novogal Dvory nad Žitavou Ladislav Birčák, k zníženiu cien vajec by mohlo prispieť aj zaradenie vajec medzi vybrané základné potraviny so zníženou sadzbou DPH, kde by mali svoje miesto. Znížením sadzby DPH by sa súčasná cena 10 ks balenia vajec mohla znížiť z 2,90 EUR na 2,61 EUR, teda o 0,29 EUR. V prípade 30 ks balenia by došlo k zníženiu z 6,60 EUR na 5,94 EUR, teda o 0,66 EUR. Rovnako aj štátnej pomoc na chov hydiny, ktorá je bežná v iných krajinách, by určite prispela k zníženiu ceny vajec od výrobcov a porovnateľným podmienkam v hospodárskej súťaži jednotlivých výrobcov v rámci EÚ. Lenže ako ukazuje návrh štátneho rozpočtu na budúci rok, slovenským potravinárom vrátane hydinárov na lepšie časy nesvitá.

Výrobcovia vajec nie sú šťastní, že ceny vajec sa kvôli fipronilovej kauze dostali na vysokú úroveň. Výrobcovia vajec by ocenili, keby boli všetky ich vajcia predávané na Slovensku, nemuseli ich vyvážať a ich realizačné ceny boli dlhodobo stabilné a vo výške, ktorá by rešpektovala ich náklady a primeraný zisk, pretože v posledných 4 rokoch museli dotovať výrobu sami producenti vajec napokoľko predávali vajcia za ceny nižšie ako sú ich výrobné náklady.

Spotrebiteľ by sa mal pri nákupe orientovať neustále podľa krajiny pôvodu na škrupine vajíčka a nakupovať len vajcia zo Slovenska, ktoré sú bez akýchkoľvek škandálov, zakázaných látok, sú bezpečné, zdravé, kvalitné a pod neustálou kontrolou. Tým je možné zabezpečiť dostaok vajec na trhu v SR. Platí to aj v tomto predvianočnom období, kedy sa v slovenských reťazcoch od začiatku decembra objavujú vo velkom zahraničné vajcia - francúzske balené v Holandsku, belgické, španielske, rakúske, polské, české, litovské a pod. Pritom domáci producenti sú po opadnutí nákupnej paniky a krátkodobých lokálnych výpadkoch v zásobovaní počas novembra schopní

pokryť potreby slovenského trhu. „Ceny by už rásť nemali a vajec bude dostatok,“ pripomeral D. Molnár.